

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2024-2029

Rok akademicki 2024/2025, 2025-2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Psychologia rozwoju człowieka
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Społecznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Psychologii
Kierunek studiów	Psychologia
Poziom studiów	studia jednolite magisterskie
Profil	praktyczny
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	I rok, semestr 2; II rok, semestr 3
Rodzaj przedmiotu	przedmiot kształcenia kierunkowego
Język wykładowy	polski
Koordinator	dr Anna Wańczyk-Welc
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr Anna Wańczyk-Welc, dr Małgorzata Marmola, dr Katarzyna Tomaszek

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
2	30	30							6
3	30	30							6

1.2. Sposób realizacji zajęć

X zajęcia w formie tradycyjnej

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) - egzamin

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Zaliczone zajęcia z „Wprowadzenia do psychologii”.
--

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	przybliżenie studentom problemów, zadań i obszarów współczesnej psychologii rozwoju człowieka
C ₂	uświadomienie wielości i złożoność czynników rozwoju psychicznego oraz ich praktycznych konsekwencji
C ₃	omówienie zjawisk i prawidłowości rozwojowych z zakresu poszczególnych sfer funkcjonowania człowieka, w odniesieniu do osób w różnym wieku
C ₄	zaznajomienie słuchaczy z podstawowymi koncepcjami i modelami rozwoju człowieka, ukierunkowanymi na praktyczne zastosowanie, w odniesieniu do osób w różnym wieku

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu Student:	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	w pogłębionym stopniu zna i rozumie specyfikę języka naukowego psychologii rozwojowej, terminologię używaną w dziale psychologii rozwojowej oraz jej zastosowanie	K_Wo1
EK_02	w pogłębionym stopniu zna i rozumie klasyczne i współczesne teorie psychologii rozwoju człowieka	K_Wo2
EK_03	w pogłębionym stopniu zna i rozumie mechanizmy rozwoju człowieka w cyklu życia ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki różnych faz rozwoju człowieka	K_Wo6
EK_04	potrafi wyszukiwać i przetwarzać złożoną wiedzę na temat rozwoju człowieka i wykorzystywać ją w rozwiązywaniu problemów rozwojowych osób na różnych etapach rozwoju	K_Uo1
EK_05	potrafi integrować posiadaną wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii rozwojowej oraz zastosować ją do wyjaśniania zachowań człowieka na określonym etapie rozwoju i/lub w odniesieniu do określonego obszaru rozwojowego	K_Uo4
EK_06	potrafi dokonać charakterystyki danego okresu rozwoju i/lub obszaru rozwoju człowieka z uwzględnieniem wskaźników zmian rozwojowych i właściwości rozwoju, aby określić obszary problemów rozwojowych i wdrożyć oddziaływania wspierające rozwój	K_Uo5
EK_07	rozumiejąc rolę psychoedukacji potrafi wytłumaczyć na czym polega istota i prawidłowy rozwój młodzieży i dorosłym, w tym szczególnie rodzicom, nauczycielom lub innym specjalistom, a także wskazać czynniki je warunkujące rozwój prawidłowy i czynniki ryzyka	K_U11

EK_o8	jest gotów do krytycznej oceny poziomu swojej wiedzy na temat rozwoju człowieka, zachowuje rezerwę i ostrożność w orzekaniu o normatywnym charakterze rozwoju człowieka, ma świadomość roli samorozwoju i samokształcenia w poszerzaniu wiedzy o rozwoju człowieka	K_Ko1
-------	--	-------

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Definicja rozwoju.
Sposoby ujmowania człowieka w rozwoju. PBŻL.
Istota dzieciństwa – perspektywa historyczna.
Przedmiot, zadania i działy współczesnej psychologii rozwojowej.
Podstawowe sposoby mierzenia rozwoju.
Metody badań psychologii rozwojowej. Przykłady badań.
Właściwości rozwoju i najważniejsze pojęcia dotyczące rozwoju.
Zmiana rozwojowa. Rodzaje zmian rozwojowych.
Mechanizmy zmiany rozwojowej.
Prawa rządzące rozwojem, zasady i prawidłowości rozwojowe.
Problem stadialności w rozwoju. Porządkujący podział życia ludzkiego na stadia rozwojowe.
Podstawowe pytania psychologii rozwoju człowieka.
Wybrane koncepcje rozwojowe – m.in. E. Eriksona, J. Piaget, J. Bowlby, Z. Freud, L. Wygotsky, L. Kohlberg, R. Havighurst, D. Levinson.

B. Problematyka ćwiczeń

Treści merytoryczne
Wprowadzenie w problematykę stadiów rozwojowych. Podanie zasad organizacji pracy na zajęciach. Linia życia.
Okres prenatalny. Charakterystyka rozwoju dziecka w poszczególnych trymestrach ciąży. Geny i teratogeny w rozwoju prenatalnym.
Faza noworodka. Osiągnięcia rozwojowe i przejawy życia psychicznego. Odruchy i czynności przystosowawcze noworodka.
Wiek niemowlęcy. Rozwój motoryczny – motoryka duża i mała. Myślenie sensoryczno-motoryczne. Stałość przedmiotu. Rozwój emocjonalny. Znaczenie relacji z opiekunami – fazy rozwoju więzi i wzorce przywiązania. Zaburzenia przywiązania.
Wiek poniemowlęcy. Rozwój motoryczny. Zmiany rozwojowe procesów poznawczych. Rozwój mowy. Tożsamość i autonomia dziecka. Znaczenie rozwoju społecznego. Lęki okresu dzieciństwa.
Wiek przedszkolny. Stadium przedoperacyjne w myśleniu. Adaptacja dziecka do przedszkola. Rozwój emocjonalno-społeczny. Zabawy w wieku przedszkolnym. Psychologiczne kryteria dojrzałości szkolnej.
Wiek szkolny. Operacje konkretne w myśleniu. Rozwój emocji i uczuć dziecka w wieku szkolnym. Rola ucznia/uczenicy. Media elektroniczne i ich rola w rozwoju.

Adolescencja. Skok pokwitaniowy. Najważniejsze zmiany procesów poznawczych, rozwój emocjonalny, społeczny i osobowościowy. Dojrzewanie psychoseksualne. Kryzys tożsamości i jego rozwiązanie. Bunt dorastania.
Wczesna dorosłość. Wchodzenie w dorosłość – podejmowanie nowych ról rodzinnych i zawodowych. Myślenie postformalne. Miłość w związkach.
Środkowa dorosłość. Stabilizacja w rolach. Kryzys połowy życia.
Późna dorosłość. Adaptacja do starzenia się i starości. Bilans życia.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład z prezentacją multimedialną.

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach i indywidualna (studium przypadku, rozwiązywanie zadań, dyskusja).

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	egzamin, kolokwium	w., ćw.
EK_02	egzamin, kolokwium, referat, zadania	w., ćw.
EK_03	egzamin, kolokwium, referat, zadania	w., ćw.
EK_04	egzamin, kolokwium, referat, zadania, praca diagnostyczna, obserwacja w trakcie zajęć	w, ćw.
EK_05	egzamin, kolokwium, referat, zadania, praca diagnostyczna, obserwacja w trakcie zajęć	w, ćw.
EK_06	zadania, referat, zadania, praca diagnostyczna, obserwacja w trakcie zajęć	ćw.
EK_06	zadania, praca diagnostyczna, obserwacja w trakcie zajęć	ćw.
EK_06	obserwacja w trakcie zajęć	ćw.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Wykład: egzamin pisemny w formie testu (poprawna odpowiedź na minimum 60% pytań testowych).

ocena 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza)

ocena 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami)

ocena 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami)

ocena 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów)

ocena 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami)

ocena 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%; (niezadowalająca wiedza, liczne błędy)

Ćwiczenia: aktywność w trakcie zajęć, analiza jakościowa odpowiedzi na pytania kolokwiów zaliczeniowych, analiza jakościowa referatu na zadany temat, analiza jakościowa wykonania zadanego zadania, analiza jakościowa pracy diagnostycznej (do wyboru: obserwacja rozwoju dziecka; tożsamość i cele życiowe adolescenta; kryzys wieku średniego, bilans życia seniora).

ocena 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza)

ocena 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami)

ocena 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami)

ocena 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów)

ocena 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami)

ocena 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%; (niezadowalająca wiedza, liczne błędy)

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	120
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego: - udział w konsultacjach, - udział w egzaminie.	4 1
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta: - przygotowanie do zajęć - przygotowanie do kolokwiów - przygotowanie do egzaminu - przygotowanie referatu - napisanie pracy pisemnej (praca diagnostyczna) - wykonywanie zadanych zadań	30 30 30 15 40 30
SUMA GODZIN	300
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	12

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Brzezińska, A. I., Appelt, K., Ziółkowska, B. (2016). *Psychologia rozwoju człowieka*. Sopot: GWP.

Trempała, J. (2018). *Psychologia rozwoju człowieka: podręcznik akademicki*. Warszawa: PWN.

Literatura uzupełniająca:

Hoffman, M.L. (2006). *Empatia i rozwój moralny*. Gdańsk: GWP.

Louis, J.P., McDonald-Louis, K. (2017). *Mały człowiek, wielkie potrzeby. Jak zadbać o prawidłowy rozwój emocjonalny dziecka*. Gdańsk: GWP.

Piaget, J. (2005). *Mowa i myślenie dziecka*. Warszawa: Wydaw. Naukowe PWN.

Oleszkowicz, A. (2006). *Bunt dorastania. Uwarunkowania. Formy. Skutki*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR.

Oleszkowicz, A., Senejko, A. (2013). *Psychologia dorastania*. Warszawa: PWN.

Oleś, P. K. (2014). *Psychologia człowieka dorosłego*. Warszawa: PWN.

Rapee, R. M., Wingall, A., Spence, S. H., Cobham, V., Lyneham, H. (2017). *Lęk u dzieci. Poradnik z ćwiczeniami*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Schaffer, H.R. (2014). *Psychologia dziecka*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Steuden, S. (2011). *Psychologia starzenia się i starości*. Warszawa: PWN.

Taylor, Ch. (2019). *Zaburzenia przywiązania w dzieci i młodzieży*. Sopot; GWP.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej